

Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

Land-water- overgangen

*Als maatregel voor het
toekomstbestendig
ecologisch systeem*

juni 2009

Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

www.markermeerijmeer.nl
secretariaat: 0320-265 497

Land-waterovergangen

De Stuurgroep Toekomst Markermeer-IJmeer onderscheidt vier ecologische maatregelen om het gebied ecologisch toekomstbestendig te maken: de bestrijding van het slibprobleem, de realisering van een seizoensgebonden peilbeheer, de aanleg van een grootschalig oermoeras en van land-waterovergangen.

Land-waterovergangen kunnen worden gerealiseerd in de vorm van een vooroever: ondiepe, luwe kustzones die door een golfbreker worden verdedigd. Een andere vorm van een land-waterovergang is het oermoeras.

Het doel van vooroevers is de realisatie van land-waterzones in het Markermeer en IJmeer. Een afweging bij de locatiekeuze is geweest of de locatie al een bestaande of potentiële natuurkwaliteit heeft die als gevolg van de aanleg van de vooroever verloren gaat (in dat geval geen vooroever). Verder is gekeken of de vooroever substantieel bijdraagt aan de versterking van de ecologische relatie tussen het binnendijks natuurgebied en het open water. Op basis van deze criteria is alleen de verwezenlijking van een vooroever bij het N2000-gebied Lepelaarplassen aan de orde, een natuurgebied tussen Almere Stad en de Oostvaardersdijk langs de kust van Flevoland. De vooroever bestrijkt de hele lengte van de plassen, inclusief natte graslanden, en loopt door tot ongeveer twee kilometer uit de dijk. Het is als meest waardevolle aanvulling op het toekomstbestendig ecologisch systeem naar voren gekomen.

De vooroever doet dienst als rust- en foerageerplek van watervogels. Daarnaast biedt het een leefgebied aan veel soorten van de rietlanden zoals de roerdomp, grote karekiet en purperreiger. Voor zoogdieren en amfibieën spelen deze vooroevers een geringe rol, voornamelijk vanwege de toch nog relatief grote waterdynamiek in de oever. Een van de grootste betekenissen van de vooroevers is de bijdrage aan een evenwichtige en diverse visstand in het markermeer en IJmeer. Vooral de functie als paai- en opgroeiplaatsen voor vis is hierbij van belang.

Diverse milieus van de landwaterzone worden in de vooroever gerealiseerd. Dit gaat van ondiep open water met (water)planten tot aan moerasbos. Een golfbreker voorkomt dat wilde golven van het Markermeer met al hun kracht de vooroever wegslaan. Daardoor ontbreken in de vooroever processen als erosie en de afzet van materiaal dat door het water meegenomen wordt. Tegelijk wordt met de golfbreker de instroom van slibrijk water tegengegaan, zodat het water helder kan blijven.